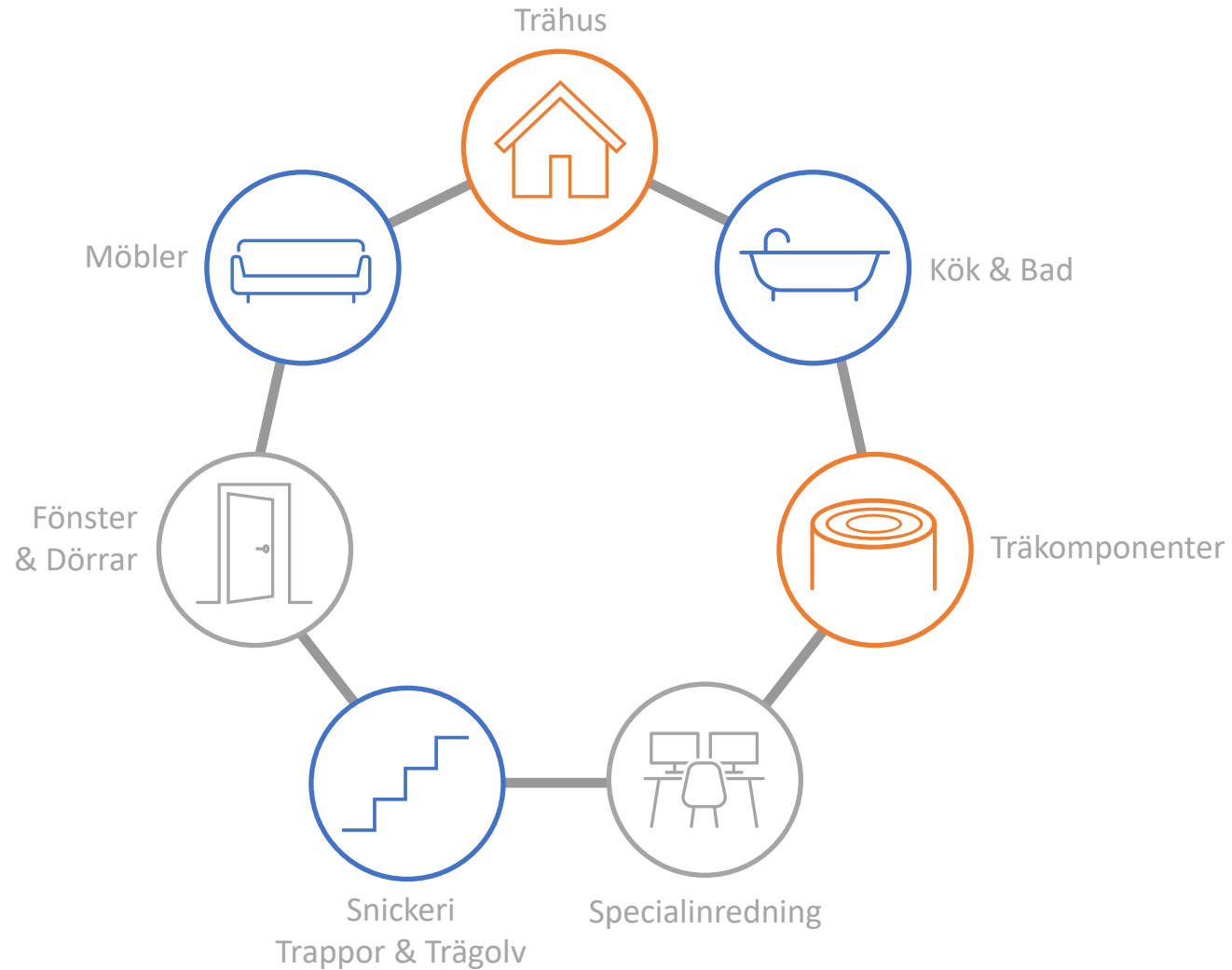

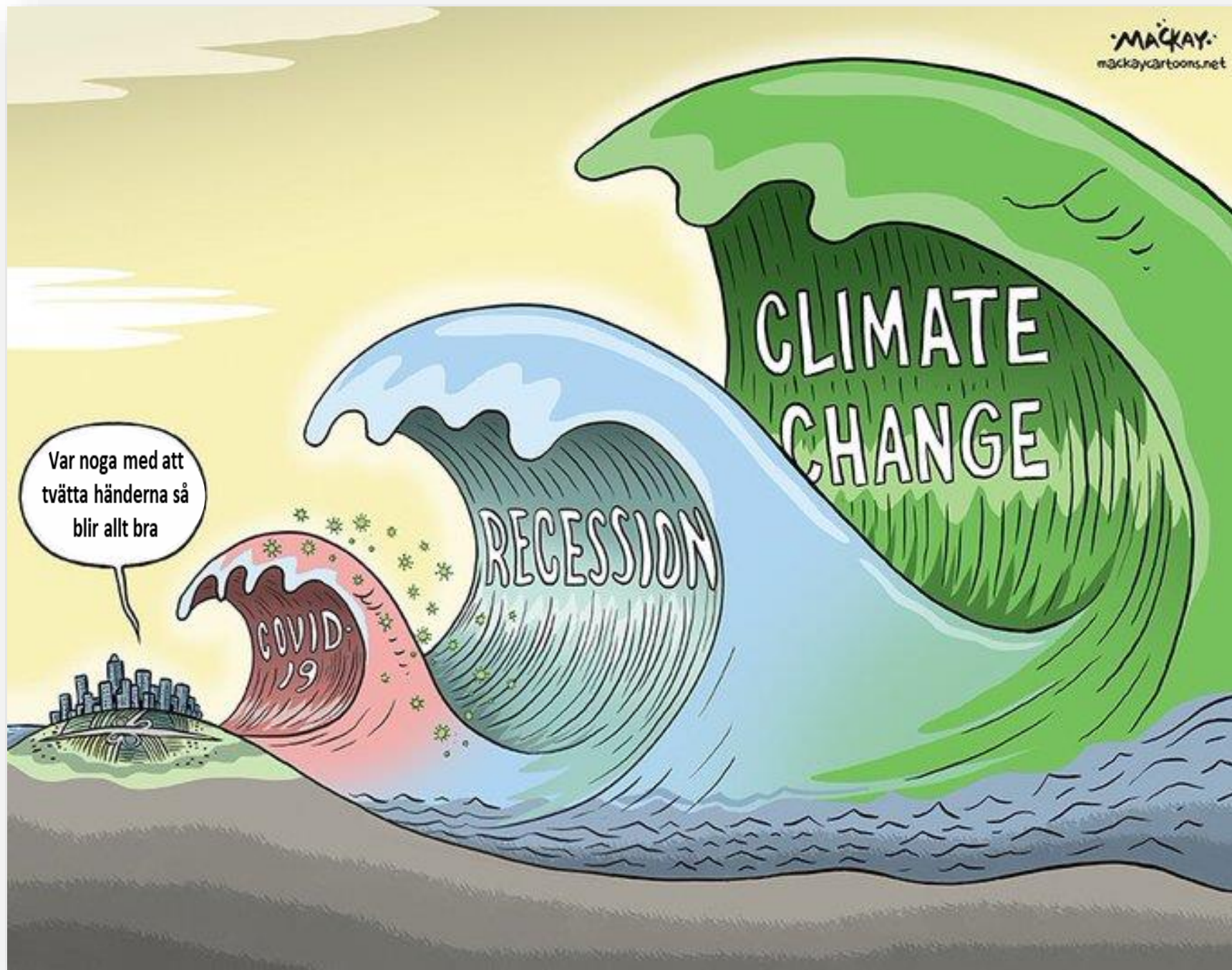

Linda Lagerström, TMF

- Framtidsspaning inom hållbarhet, bättre att förekomma än att förekommas

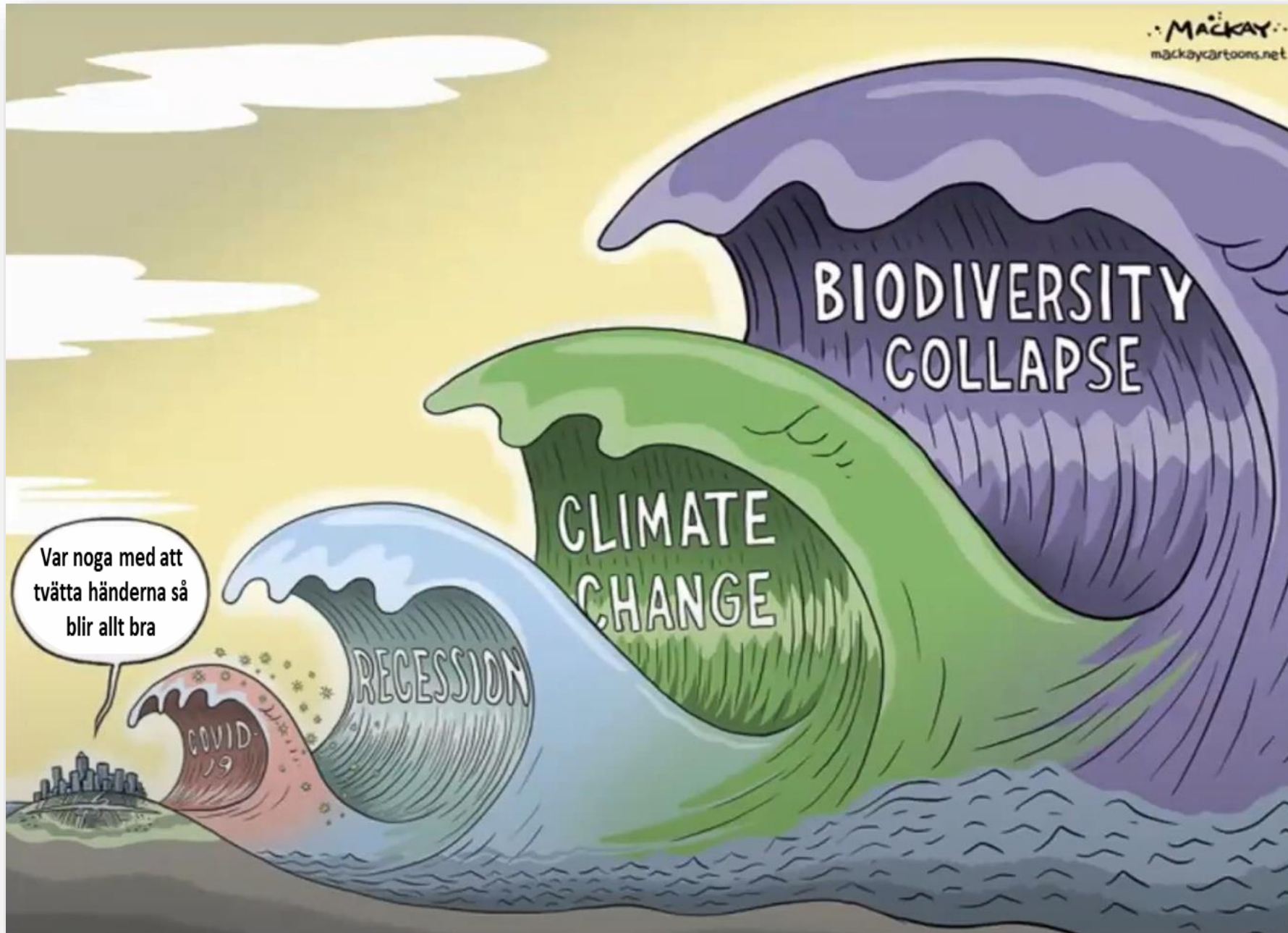
Svensk trä- och möbelindustri bygger och inreder världen

Var noga med att tvätta händerna så blir allt bra

MACKAY
mackaycartoons.net

Ett

KLIMATNEUTRALT EUROPA

år 2050

EN STRATEGISK, LÅNGSIKTIG VISION FÖR
EN STARK, MODERN, KONKURRENSKRAFTIG
OCH KLIMATNEUTRAL EKONOMI I EU

Klimat

Omställning av EU:s ekonomi för en hållbar framtid

Mobilisera forskning och främja innovation

En nollutsläppsvision för en giftfri miljö

Bevarande och återställande av ekosystem och biologisk mångfald

Från jord till bord: ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem

Snabbare omställning till hållbar och smart mobilitet

Ingen på efterkälken (rättvis omställning)

Finansiering av omställningen

Skärpning av EU:s klimatmål för 2030 och 2050

Ren och trygg energiförsörjning till rimligt pris

Industrin ska verka för en ren och cirkulär ekonomi

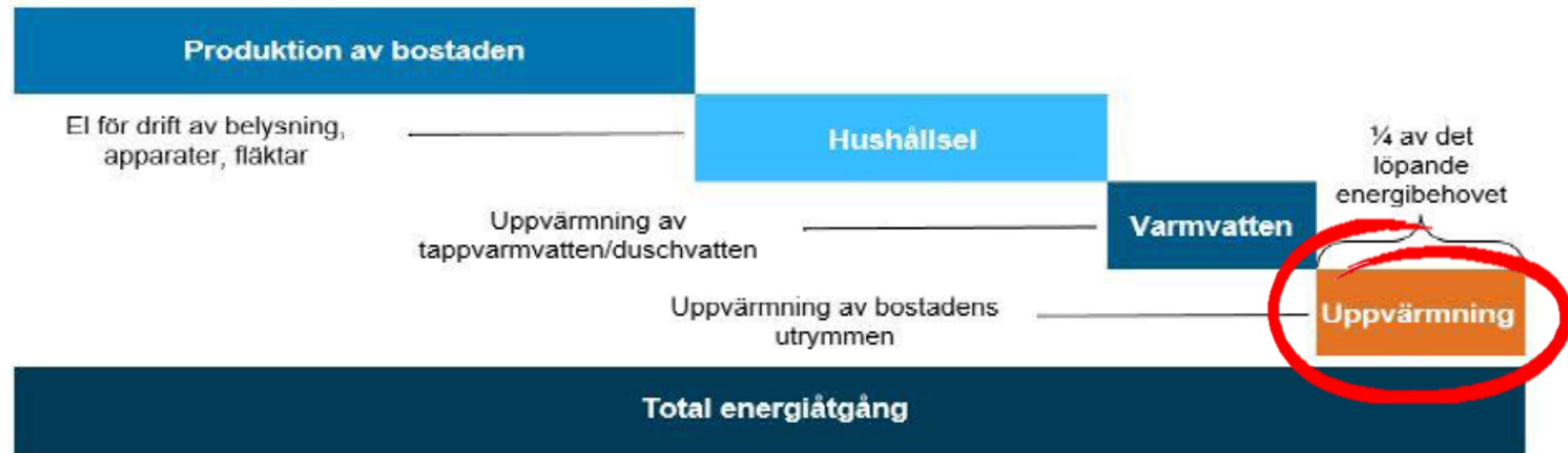
Bygga och renovera på ett energi- och resurseffektivt sätt

EU som global ledare

Europeisk klimatpakt

Energiåtgången i en nybyggd bostad i dag

Ett nytt Paris var 5:e dag...

- Rapport FN:s miljöprogram UNEP

1. Återvinn & renovera

2. Byt ut material med hög miljöpåverkan

3. Resurseffektiv tillverkning av byggmaterial

- Lättviktskonstruktioner
- 40-50% lägre utsläpp CO₂

24. svenska Dagbladet lördag 23 september 2023

Nyheter

Trä och gröna blad nycklar för mer hållbart boende

Vårt sätt att bygga och bygga om våra hem är en av de största klimatutsläppen, enligt en tung rapport.

– Man måste se till att alla hus byggs med den bästa tekniken, säger Martin Erlandsson som forskar på byggnads-material.

Det byggs i en rasande fart i världen, var femte dag uppförs byggnader motsvarande ett nytt Paris, enligt FN:s miljöprogram UNEP.

Byggnaden av bostäder och annat står för hela 37 procent av de globala klimatutsläppen. I Sverige är andelen något lägre, men inte desto mindre står bygg- och fastighetssektorn för runt 20 procent av utsläppen här.

Men det finns lösningar redan i dag, enligt en ny rapport från UNEP som pekar ut tre "ben" för hur byggandets klimatavtryck och påverkan på ekosystemen kan minska rejält.

Det första benet: återvinn i stället för att bygga nytt. Att renovera en äldre byggnad i stället för att hamma upp en ny kapar utsläppen med mellan 50 och 75 procent.

För svensk del är detta den lägsta hängande frukten, menar Martin Erlandsson, forskare vid IVL Svenska Miljöinstitutet och adjungerad professor i byggnads-material vid KTH.

– Att inte riva, utan bygga om och värda det som finns. Men det handlar också om att bygga så att det blir lätt att bygga om i framtiden i stället för att riva om behoven ändras. Ett exempel är att bygga innerväggar som kan flyttas.

Det andra "benet" i rapporten: byt ut stål och betong och andra material med hög miljöpåverkan till exempelvis trä, bambu eller annat biobaserat. Ett sådant skifte kan på många håll pressa ner byggsektorns utsläpp med upp till 40 procent till 2050, enligt rapporten. Den lyfter också fler gröna

Det behövs nya ideal kring vad som anses modernt och eftersträvarsvärdt att bygga, menar forskaren Martin Erlandsson. Foto: Skogsindustrierna/Press

– Men det finns lösningar redan i dag, enligt en ny rapport från UNEP som pekar ut tre "ben" för hur byggandets klimatavtryck och påverkan på ekosystemen kan minska rejält.

Det första benet: återvinn i stället för att bygga nytt. Att renovera en äldre byggnad i stället för att hamma upp en ny kapar utsläppen med mellan 50 och 75 procent.

För svensk del är detta den lägsta hängande frukten, menar Martin Erlandsson, forskare vid IVL Svenska Miljöinstitutet och adjungerad professor i byggnads-material vid KTH.

– Att inte riva, utan bygga om och värda det som finns. Men det handlar också om att bygga så att det blir lätt att bygga om i framtiden i stället för att riva om behoven ändras. Ett exempel är att bygga innerväggar som kan flyttas.

Det andra "benet" i rapporten: byt ut stål och betong och andra material med hög miljöpåverkan till exempelvis trä, bambu eller annat biobaserat. Ett sådant skifte kan på många håll pressa ner byggsektorns utsläpp med upp till 40 procent till 2050, enligt rapporten. Den lyfter också fler gröna

– i Sverige, men tempot är för lågt. Man måste se till att alla hus byggs med den bästa tekniken, nu är det bara vissa hus där det finns entusiastiska byggherrar, säger Martin Erlandsson.

För att få till en omställning behöver ländernas regeringar ta till både tuffare regleringar och morötter, enligt UNEP-rapporten. Martin Erlandsson håller med: – Politikerna måste säga tydligt: vi kan inte kan fortsätta att slösa, säger Erlandsson som menar att även näringslivet vill ha tydligare regler på området.

När det gäller att renovera byggnader finns dock en fara: att standardhöjningen gör att fastighetsägarna ser en chans att chockhöja hyrorna, med följden att många inte har råd att bo kvar.

– Även det här måste regleras av politiken, så att det inte blir "renovräk".

Det behövs också nya ideal kring vad som anses modernt, enligt rapporten. Hus med dubbelglasfasad och stålomme som blivit populära är inget att skryta med ur miljösynpunkt, konstaterar Martin Erlandsson.

Det eftersträvarsvärda borde kanske vara att kunna stoltsera med hus byggda till stor del av återvunnet material, eller att klä fasaderna med cederträ som man gjort i vissa miljöprofilerade stadsdelar.

– Det är den kulturen vi borde gynna.

Hanna Odelfors/TT

Fakta | Lösningar

■ **Bara genom att använda tekniker** som finns i dag i Sverige går det att minska klimatutsläppen med 40 procent vid bygget

av flerbostadshus. Detta genom att använda en träbaserad standardlösning eller klimatförbättrad betong.

■ **Med lättbyggnadsteknik** i trä, där mindre råvara går åt, kan minskningen bli över 50 procent. Källa: IVL

Att bygga mer i trä är ett sätt att kapa klimatutsläppen. Här syns hus med fasad av cederträ i miljöprofilerade bostadsområdet Norra Djurgårdstaden i Stockholm. Foto: Anders Wiklund/TT

Det uppförs så många nya byggnader i världen att det motsvarar ett nytt Paris var femte dag, något som ger stora avtryck på klimat och natur. Här syns en vy över Paris från Eiffeltornet. Foto: Erik Johansen/NTB/TT

Strategi/Direktiv & Förordningar	Vad är det?	NU
Green Deal	Green Deal, den Gröna Given kom 2019 EU's färdplan för att bli en klimatneutrala till 2050. Biologisk mångfald på väg att återhämtas till 2030	Pågår för fullt! Stora som små berörs av de olika initiativen.
Taxonomi €	Syftet är att driva på utvecklingen mot en mer hållbar ekonomi genom att styra kapital till hållbara verksamheter & projekt .	Började gälla 2022, de första målen har beslutats, ~2024 Sätter tonen för vad som är hållbart, fler påverkas!
Circular Economy Action Plan (CEAP)	Det här är handlingsplanen för cirkulär ekonomi som kom 2020. Hållbara produkter ska bli NORM, Klimatneutral, resurseffektiv & cirkulär ekonomi genom LAGSTIFTNING	
Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)	Gemensamma krav på att produkter ska designas för att uppfylla krav på hållbarhet samt Produktspecifika krav i delegerade akter!!	Trilog pågår troligen beslut under 2024, sen påbörjas Work Plans och delgerade akter klart ~2030. Påverkar alla som tillverkar produkter.
Digitala Produkt Pass (DPP)	Krav på att tillgängliggör ett produktpass med omfattande information som ska följa produkten under dess livstid.	Som det ser ut nu kommer kravet gälla alla produkter som tillverkas.
Byggproduktförordningen (CPR)	Byggproduktförordningen har ju funnits sedan tidigare men kommer att omarbetas om man nämner klimatdata /EPD:er för CE märkta produkter.	
Green Claims	Nytt förslag för att motverka Green Washing. Gäller B2C, vill att konsumenterna ska kunna göra bra val. Nämner livscykelperspektiv	

Strategi/Direktiv & Förordningar	Vad är det?	NU
Corporate Sustainability and Responsibility Directive (CSRD)	Ett direktiv för att stärka och lägga krav på företagens rapportering när det gäller hållbarhet och ansvar.	Gäller från 1:a januari 2024 Nya omfattande krav på stora företag som kommer påverka vad som behöver rapporteras i leveranskedjorna.
Corporate Sustainable Due Diligence Directive (CSDDD)	EU-direktiv om företagens due diligence inom hållbarhet med fokus på värdekedjor. EU tycker inte att frivilliga initiativ har varit tillräckliga. Krav på ett Systematisk arbetsätt inom CSDDD Utökas från fokus på mänskliga rättigheter.	Förväntas bli svensk lag 2024-2026 Nya omfattande krav på stora företag som kommer påverka vad som behöver rapporteras i leveranskedjorna.
Regulation on Deforestation-Free Products (EUDR)	Förordning antogs i maj 2023, ska förhindra företag som säljer råvaror kopplade till avskogning och skogsförstörelse på EU-marknaden och export från EU	Vill främja hållbart och ansvarsfullt företagsbeteende. Gäller alla som handlar med exempelvis soja, gummi, trä och papper. Due Diligence krävs.
Nature Restoration Regulation (NRR)	Förslaget fastställer specifika rättsligt bindande mål och skyldigheter för restaurering av naturen i vart och ett av de förtecknade ekosystemen – från jordbruksmark och skog till havs-, sötvattens- och stadsekosystem.	Rådet har nått en överenskommelse (allmän riktlinje) om ett förslag till förordning om restaurering av natur.

SÅ VAD INNEBÄR ALLT DETTA?

Vad behövs för att lyckas?

- Ansvar/Cirkulär ekonomi, kräver starka samarbetspartners och hållbara leveranskedjor!
- Transparens och systematiskt arbetssätt leverera info/data:
 - mänskliga förhållanden
 - miljöpåverkan - klimatdata (ex EPD:er för levererade produkter)
 - information om innehåll (SVHC, SOC)
 - framtida underlag för DPP

Två principer som kan vara bra att minnas....

